

Úřad pro dohled
nad hospodařením
politických stran
a politických hnutí

Kounicova 688/26
602 00 Brno
ID DS: psn9irb
podatelna@udhpsh.cz
<https://www.udhpsh.cz>

UKPSX0014JVL

STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ

IČO 26673908

Malostranské náměstí 266/5

118 00 Praha

IS DS: qby5apj

Sp.zn.: S-UDH-02031/2023 ČÚ

Naše č.j.: UDH-00955/2024 Vaše č.j.:

Dne: 09.04.2024

Vyřizuje: [redacted] Tel.: [redacted]

E-mail: [redacted]

Protokol o kontrole

podle § 12 zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*kontrolní řád*“)

Označení kontrolního orgánu

Úřad pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí

IČO 05553466

Sídlo: Kounicova 688/26, 602 00 Brno

Označení kontrolujících osob

A.P., číslo služebního průkazu [redacted] vedoucí kontrolní skupiny,

I.K., číslo služebního průkazu [redacted] člen kontrolní skupiny,

J.O., číslo služebního průkazu [redacted] členka kontrolní skupiny.

Právní předpisy vymezující pravomoc kontrolního orgánu k výkonu kontroly

§ 16f odst. 1 písm. a) zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*volební zákon*“),

§ 19g odst. 1 písm. a) a písm. i) zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*zákon o sdružování*“)

Označení přizvané osoby, včetně důvodu jejího přizvání

Kontrola provedena bez přizvaných osob.

Označení kontrolované osoby

STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ, IČO 26673908, se sídlem Malostranské náměstí 266/5, 118 00 Praha

Označení předmětu kontroly

Financování volební kampaně před volbami do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, konanými ve dnech 8. – 9.10.2021, hospodaření politického hnutí v roce 2021 a případné splnění povinnosti podle § 18 odst. 3 zákona o sdružování v roce 2022.

Kontrolní úkon, kterým byla kontrola zahájena a den, kdy byl tento kontrolní úkon proveden

Doručení oznámení o zahájení kontroly č.j. UDH–02051/2023 kontrolované osobě dne 18.10.2023.

Poslední kontrolní úkon předcházející vyhotovení protokolu o kontrole a den, kdy byl tento kontrolní úkon proveden

Poslední kontrolní úkon předcházející vyhotovení protokolu o kontrole nastal dne 3.4.2024, kdy ze strany Úřadu došlo k posouzení všech skutečností rozhodných pro vyhotovení protokolu (viz úřední záznam s č.j. UDH–00857/2024).

Použité zkratky a synonyma

A 11 s.r.o.	A 11 s.r.o., IČO: 27120805, Plzeňská 1348/95, 150 00 Praha 5
ČPS, Česká pirátská strana	Česká pirátská strana, IČO 71339698, se sídlem Na Moráni 360/3, 128 00 Praha
Kontrolní řád	Zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů
Kontrolovaná osoba, politické hnutí, STAN	STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ, IČO 26673908, se sídlem Malostranské náměstí 266/5, 118 00 Praha
Ministerstvo kultury	Ministerstvo kultury, Odbor médií a audiovizí, Maltézské náměstí 1, 118 00 Praha 1
NCOZ	Národní centrála proti organizovanému zločinu SKPV (Policejní prezidium České republiky)
Oznámení o zahájení kontroly	Oznámení o zahájení kontroly, č.j. UDH–02051/2023
Úřad, kontrolní organ	Úřad pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí
VFZ 2021	Výroční finanční zpráva politického hnutí STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ za rok 2021
Volební zákon	Zákon č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů
Zákon o politických stranách, zákon o sdružování	Zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů

Obsah

1	<i>Průběh kontroly</i>	5
2	<i>Rozsah kontroly a výchozí podklady kontroly</i>	6
3	<i>Skutečnosti bez kontrolního zjištění</i>	8
3.1	<i>Vykazování volebních nákladů</i>	8
3.2	<i>Dodatečné informace k výroční finanční zprávě</i>	9
3.3	<i>Vklad do koaliční kampaně</i>	9
3.4	<i>Zakázky realizované společností Mediatrix s.r.o.</i>	9
3.5	<i>Články s kandidáty politického hnutí v týdeníku Náš region</i>	10
4	<i>Další skutečnosti zjištěné v rámci kontroly</i>	12
5	<i>Další body kontroly</i>	17
6	<i>Shrnutí</i>	17
	Poučení	17

1 Průběh kontroly

Kontrolní orgán provedl kontrolu kontrolované osoby dle ust. § 5 odst. 2 písm. b) kontrolního řádu. Kontrola byla zahájena dne 18. 10. 2023, a to doručením Oznámení o zahájení kontroly, č.j. UDH–02051/2023 (dále jen „*oznámení o zahájení kontroly*“) kontrolované osobě. Předmětné oznámení obsahovalo mj. i žádost o sedmi bodech k zaslání podkladů a vyjádření k provedení kontroly. K zaslání podkladů a vyjádření Úřad kontrolované osobě stanovil lhůty 20 dnů, přičemž posledním dnem lhůty byl 7. 11. 2023.

Podklady a vyjádření byly předloženy prostřednictvím datové schránky dne 7. 11. 2023 pod č.j. UDH–02209/2023, č.j. UDH–02210/2023, č.j. UDH–02211/2023, č.j. UDH–02212/2023, č.j. UDH–02213/2023, č.j. UDH–02214/2023, č.j. UDH–02215/2023 a č.j. UDH–02216/2023.

Na základě analýzy předložených podkladů a monitoringu aktivit kontrolované osoby ve veřejném prostoru v době volební kampaně vyvstala potřeba získat informace od povinných osob ve smyslu § 5 odst. 2 písm. a) kontrolního řádu. Z tohoto důvodu jim kontrolní orgán vydal výzvy k poskytnutí součinnosti.

Dne 4. 12. 2023 byla doručena výzva (č.j. UDH–02341/2023) k součinnosti povinné osobě České pirátské straně, IČO 71339698, se sídlem Na Moráni 360/3, 128 00 Praha (*dále jen „ČPS“ nebo „Česká pirátská strana“*). Pro odpověď byla stanovena lhůta 20 dnů, která uplynula dne 27. 12. 2023. ČPS na výzvu reagovala přípisem ze dne 27. 12. 2023 (č.j. UDH–02540/2023), v němž poskytla požadované informace a podklady.

Dne 4. 12. 2023 byla doručena výzva k součinnosti (č.j. UDH–02343/2023) povinné osobě společnosti A 11 s.r.o., IČO: 27120805, Plzeňská 1348/95, 150 00 Praha 5 (*dále jen „A 11 s.r.o.“*). Pro odpověď byla stanovena lhůta 20 dnů, která uplynula dne 27. 12. 2023. Společnost A 11 s.r.o. odpověděla přípisem (č.j. UDH–02535/2023) doručeným dne 25. 12. 2023.

Kontrolní orgán dále vyzval kontrolovanou osobu k doplnění podkladů (výzva s č.j. UDH–02342/2023 doručená dne 11. 12. 2023), k čemuž stanovil lhůtu 15 dní, která uplynula dne 27. 12. 2023. Kontrolovaná osoba požadované podklady a doplnění doručila datovou schránkou (č.j. UDH–02536/2023) dne 25. 12. 2023.

Úřad dále v rámci kontroly požádal o stanovisko Ministerstvo kultury, Odbor médií a audiovize, Maltézské náměstí 1, 118 00 Praha 1 (žádost s č.j. UDH–02340/2023 doručená dne 4. 12. 2023) (*dále jen „Ministerstvo kultury“*). Ministerstvo kultury stanovisko poskytlo v přípisu (č.j. UDH–02453/2023) ze dne 14. 12. 2023. Dále kontrolní orgán požádal o poskytnutí informací Národní centrálu proti organizovanému zločinu SKPV (Policejní prezidium České republiky) (*dále jen „NCOZ“*) přípisem s č.j. UDH–00142/2024 doručeným dne 19. 1. 2024. NCOZ na tuto žádost odpověděla dne 16. 2. 2024 (č.j. UDH–00294/2024).

Posledním úkonem před vydáním protokolu o kontrole bylo posouzení všech skutečností rozhodných pro vyhotovení protokolu, které proběhlo dne 3. 4. 2024 (viz úřední záznam č.j. UDH–00857/2024).

2 Rozsah kontroly a výchozí podklady kontroly

V oznámení o zahájení kontroly č.j. UDH–02051/2023 doručeném kontrolované osobě dne 18. 10. 2023 byl rozsah kontroly stanoven takto:

1. Předložte kopie veškerého účetnictví za rok 2021, tedy
 - a. účtovou osnovu účtů, na kterých byly účtovány účetní případy a u bankovních účtů podrobně specifikujte analytiku (způsobem 221.xxx - 2401283100/2010 – účet pro ostatní příjmy a výdaje apod.);
 - b. účetní deník vedený chronologicky podle § 13 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o účetnictví“);
 - c. hlavní knihu (položkovou s jednotlivými účetními případy) vedenou systematicky podle § 13 zákona o účetnictví.
2. Předložte kopie písemných smluv ke všem darům a bezúplatným plněním přesahujícím částku 1.000 Kč přijatým v roce 2021.
3. V bodu 3 dodatečných informací k výroční finanční zprávě za rok 2021 (dále jen „VFZ 2021“) je uvedeno: *V řádku "Dary, dědictví a bezúplatná plnění" evidujeme také přijatá finanční vyrovnání na základě koaličních smluv.* V bodu II.9 přílohy účetní závěrky je mj. uvedeno: *Za přijaté bezúplatné příjmy (dary) se považují také příspěvky od jiných politických stran přijaté na základě koaličních dohod, které se účtují souvztažným zápisem MD378100 D682300 (celková hodnota za rok 2021 **539.062,50 Kč**).* Z části V. VFZ 2021 vyplývá, že kontrolovaná osoba obdržela v roce 2021 peněžní dary od Hnutí SOL (celkem 203.125 Kč), Občanské demokratické strany (celkem 247.250 Kč) a Strany zelených (celkem 148.437,50 Kč). Celková výše přijatých peněžitých darů od politických stran činí **598.812,50 Kč**. Vysvětlete rozdíl mezi částkami uvedenými v příloze účetní závěrky a v části V. VFZ 2021.
4. V bodu 6 dodatečných informací k VFZ 2021 je uvedeno: *V řádku "Výdaje na volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR" evidujeme vklad do koaliční kampaně na základě koaliční smlouvy a jejího dodatku, převedené dary a nefinanční dar STAN.* Sdělte celkovou výši vkladu do volební kampaně, přehled darů poskytnutých politickému hnutí, které byly převedeny pro využití v kampani (v rozsahu údajů: výše daru, jméno, příjmení, obec trvalého pobytu, resp. obchodní firma nebo název, IČO, sídlo), a podrobně specifikujte, z čeho se skládal uvedený nefinanční dar, včetně jeho výše. Doložte smlouvu/smlouvy, na jejímž/jejichž základě byl nefinanční dar poskytnut. Pokud bylo součástí nefinančního daru zajištění publikace některého z článků uvedených v příloze tohoto oznámení, uveďte jejich seznam.

5. Předložte kopii koaliční smlouvy uzavřené před volbami do Poslanecké sněmovny v roce 2021 s Českou pirátskou stranou, IČO 71339698, se sídlem 128 00 Praha, Na Moráni 360/3, včetně případných dodatků.
6. Předložte kopie veškerých dokladů (objednávky, vyúčtování záloh, dodací listy, faktury apod.) k zakázkám realizovaným u společnosti Mediatrix s.r.o., IČO 04515552, se sídlem Na pomezí 1229/19, Košíře, 150 00 Praha 5, vztahujícím se k volební kampani do Poslanecké sněmovny v roce 2021, pokud tyto zakázky zadávalo přímo politické hnutí a výše uvedenými podklady disponuje. V případě ústní dohody smluvené skutečnosti podrobně popište. Pokud tyto zakázky administroval koaliční partner (Česká pirátská strana, IČO 71339698, se sídlem Na Moráni 360/3, 128 00 Praha), tuto skutečnost sdělte.
7. Kontrolní orgán zjistil, že v době před konáním voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR v roce 2021 vyšly v periodiku Náš region (vydavatel A 11 s.r.o., IČO 27120805, se sídlem Plzeňská 1348/95, Košíře, 150 00 Praha 5) články, které propagovaly některé kandidáty koalice Piráti a Starostové nominované politickým hnutím STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ, a to jak na internetových stránkách periodika Náš region, tak i v jeho tištěných regionálních mutacích. Přehled těchto článků, které se Úřadu podařilo dohledat, a kandidátů, kteří byli propagováni, je uveden v příloze tohoto oznámení.

V této souvislosti sdělte, zda jste v souvislosti s volební kampaní zadali přímo nebo přes prostředníka v periodiku Náš region zveřejnění inzerce či PR článků. Pokud ano, uveďte jejich seznam a předložte kopie veškerých související dokladů (objednávky, vyúčtování záloh, dodací listy, faktury, vizuály apod.).

Dále sdělte, zda jste kandidáty vyzvali ke zpracování a předložení těchto propagačních článků za účelem jejich využití ve volební kampani, a zda jednotliví kandidáti tyto články předložili. Pokud ano, zašlete přehled předložených článků, včetně jejich vizualizace, kdy byly předloženy a jak s nimi bylo v rámci volební kampaně dále nakládáno. Pokud byly články umístěny na internetových stránkách politického hnutí nebo koalice Piráti a Starostové, uveďte, kdy se tak stalo, a sdělte, zda byly určeny k dalšímu šíření či přebírání jejich obsahu např. v internetových či tištěných periodících jako propagace či agitace ve prospěch kandidátů ve smyslu § 16 odst. 1 volebního zákona, a pokud k jejich převzetí došlo, zda se tak dělo s vědomím či bez vědomí politického hnutí. Výše uvedené skutečnosti doložte (např. interním pokynem či usnesením, e-mailovou komunikací s kandidáty, údaji o administraci internetových stránek apod.).

Kontrola financování volební kampaně před volbami do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR v roce 2021, hospodaření politického hnutí v roce 2021 a případného splnění povinnosti podle § 18 odst. 3 zákona o sdružování v roce 2022 byla zahájena na základě údajů z předložené zprávy o financování volební kampaně, z předloženého volebního účetnictví, z volebního účtu kontrolované osoby, z výroční finanční zprávy a z poznatků z monitoringu volební kampaně prováděné Úřadem.

3 Skutečnosti bez kontrolního zjištění

3.1 Vykazování volebních nákladů

V bodě 1 oznámení o zahájení kontroly byla kontrolovaná osoba vyzvána k předložení veškerého účetnictví za rok 2021 v rozsahu uvedeném výše v kapitole 2, bod 1. Požadované podklady byly předloženy dne 7. 11. 2023 (č.j. UDH–02209/2023 a č.j. UDH–02210/2023). Po prostudování poskytnutých pokladů kontrolní orgán vyzval kontrolovanou osobu k jejich doplnění (výzva č.j. UDH–02342/2023 doručená dne 11. 12. 2023), konkrétně k podrobné specifikaci předmětu plnění faktur uvedených v tabulce č. 1 a předložení předmětných faktur a jejich příslušenství.

Tabulka č. 1.

Číslo faktury	Předmět plnění	Datum vystavení faktury	Částka v Kč	Poznámka
FP21117	Vyhledávání kandidáta	02.02.2021	48.400,-	Faktura 121.000,- Kč snižená o dobropis [redacted] ve výši 72.600,- Kč
FP21384	Webové práce	20.05.2021	32.670,-	-
FP21414	Pronájem volebního systému	01.06.2021	24.200,-	-
FP21694	Produkce videa	14.09.2021	30.250,-	-
FP21701	Webové práce	20.09.2021	30.492,-	-
FP21706	Softwarové služby	23.09.2021	30.250,-	-

Kontrolní orgán dále kontrolovanou osobu vyzval k uvedení, zda, případně v jakém poměru, se toto plnění vztahovalo k volební kampani do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR v roce 2021, a k případnému doložení jejich vykázání ve Zprávě o financování volební kampaně a volebním účetnictví.

Kontrolovaná osoba faktury i s příslušenstvím předložila dne 25. 12. 2023 (č.j. UDH–02536/2023) a ke každé faktuře uvedla předmět plnění. Dále uvedla, že dané faktury se žádným způsobem netýkaly volební kampaně a jednalo se o provozní náklady, které proto nebyly zahrnuty ani do volebního účetnictví ani do zprávy o financování volební kampaně.

Kontrolní orgán po prostudování všech předložených podkladů došel k závěru, že předmětné výdaje se týkaly vnitřního fungování strany a prezentování činnosti členky politického hnutí v souvislosti s výkonem veřejné funkce. Žádný z uvedených výdajů tedy nesouvisel s volební kampaní do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR v roce 2021.

Kontrolní orgán po posouzení předložených podkladů v tomto kontrolním bodě neshledává porušení právních předpisů.

3.2 Dodatečné informace k výroční finanční zprávě

V bodě 3 oznámení o zahájení kontroly Úřad kontrolovanou osobu vyzval k vysvětlení dodatečných informací k výroční zprávě za rok 2021 (dále jen „VFZ 2021“). Konkrétně šlo o následující poznámku: „V řádku "Dary, dědictví a bezúplatná plnění" evidujeme také přijatá finanční vyrovnání na základě koaličních smluv. V bodu II.9 přílohy účetní závěrky je mj. uvedeno: *Za přijaté bezúplatné příjmy (dary) se považují také příspěvky od jiných politických stran přijaté na základě koaličních dohod, které se účtují souvztažným zápisem MD378100 D682300 (celková hodnota za rok 2021 539.062,50 Kč).*“ Z části V. VFZ 2021 vyplynulo, že kontrolovaná osoba obdržela v roce 2021 peněžní dary od Hnutí SOL (celkem 203.125 Kč), Občanské demokratické strany (celkem 247.250 Kč) a Strany zelených (celkem 148.437,50 Kč). Celková výše přijatých peněžitých darů od politických stran tak činila **598.812,50 Kč**, nikoli 539.062,50 Kč. Úřad kontrolovanou osobu vyzval k vysvětlení tohoto rozdílu.

Kontrolovaná osoba v reakci na tuto výzvu uvedla (č.j. UDH–02209/2023 ze dne 7. 11. 2023), že dar Občanské demokratické strany ve výši 146 000 Kč je zaúčtován nedopatřením na jiném podúčtu. V části V. VFZ 2021 byl pak evidován ještě dar od politického hnutí ProOlomouc ve výši 86 250 Kč. Při zohlednění těchto dvou skutečností je VFZ 2021 vůči zmiňovanému účtu obrazem účetnictví příslušného roku.

Kontrolní orgán uvedené skutečnosti porovnal s poskytnutými podklady a konstatuje, že v tomto kontrolním bodě neshledal porušení právních předpisů.

3.3 Vklad do koaliční kampaně

V bodě 4 oznámení o zahájení kontroly Úřad kontrolovanou osobu vyzval k sdělení celkové výše vkladu do volební kampaně do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR v roce 2021, poskytnutí přehledu darů, které byly převedeny pro využití v kampani (včetně údajů v zákonem stanoveném rozsahu), a doložení smlouvy či smluv, na jejímž/jejichž základě byl tento nefinanční dar koaličními partnerovi poskytnut.

Kontrolovaná osoba v přípisu ze dne 7. 11. 2023 (č.j. UDH–02209/2023) uvedla, že výše vkladu do kampaně činila 26 735 345,16 Kč, a předložila příslušný seznam dárců. Dále také předložila darovací smlouvu k poskytnutí nefinančního daru České pirátské straně včetně podrobného rozpisu tohoto daru (č.j. UDH–02211/2023 ze dne 7. 11. 2023).

Kontrolní orgán po prověření uvedených skutečností a předložených podkladů konstatuje, že v tomto kontrolním bodě neshledal porušení právních předpisů.

3.4 Zakázky realizované společností Mediatrix s.r.o.

V bodě 6 oznámení o zahájení kontroly úřad kontrolovanou osobu vyzval k předložení veškerých dokladů k zakázkám realizovaným u společnosti Mediatrix s.r.o, IČO 04515552, se sídlem Na pomezí 1229/19, Košíře, 150 00 Praha 5, 128 00 Praha vztahujícím se k volební kampani do Poslanecké sněmovny v roce 2021, případně ke sdělení, že tyto zakázky administroval koaliční partner.

K tomuto bodu kontrolovaná osoba v přípisu ze dne 7. 11. 2023 (č.j. UDH–02209/2023) uvedla, že tyto zakázky administroval koaliční partner, jakožto subjekt odpovědný za vedení účetnictví volební kampaně koalice.

Kontrolní orgán následně vyzval Českou pirátskou stranu k součinnosti (výzva s č.j. UDH–02341/2023), a to konkrétně k předložení kopií veškerých dokladů k zakázkám realizovaným u společnosti Mediatrix s.r.o. vztahujících se k volební kampani do Poslanecké sněmovny v roce 2021. Požadované podklady povinná osoba předložila dne 27. 10. 2023 (č.j. UDH–02540/2023). Z předložených podkladů mimo jiné vyplynulo, že Česká pirátská strana prostřednictvím společnosti Mediatrix s.r.o. nezadávala v periodiku *Náš region* zveřejnění inzerce či PR článků popsaných v bodě 7 oznámení o zahájení kontroly (k těmto skutečnostem blíže viz kapitoly 3.5 a 4).

Kontrolní orgán v tomto kontrolním bodě neshledal porušení právních předpisů.

3.5 Články s kandidáty politického hnutí v týdeníku *Náš region*

V bodě 7 oznámení o zahájení kontroly kontrolní orgán vyzval kontrolovanou osobu k objasnění skutečností spojených s publikací článků propagujících některé kandidáty koalice Piráti a Starostové nominované kontrolovanou osobou v periodiku *Náš region* (vydavatel A 11 s.r.o.), a to jak v online verzi periodika, tak v jeho tištěných regionálních mutacích. Přehled článků, které se Úřadu podařilo dohledat, je uveden v příloze protokolu č. 1.

Kontrolní orgán konkrétně vyzval kontrolovanou osobu ke sdělení, zda si v souvislosti s volební kampaní přímo nebo přes prostředníka zadala zveřejnění inzerce či PR článků, případně k předložení veškerých souvisejících dokladů. Dále Úřad kontrolovanou osobu vyzval se sdělení, zda kandidáty vyzvala ke zpracování a předložení propagačních článků za účelem jejich využití ve volební kampani a zda jednotliví kandidáti tyto články předložili. Kontrolovaná osoba byla také vyzvána k předložení přehledu těchto článků včetně vizualizací a k uvedení a doložení dalšího využití těchto článků.

Kontrolovaná osoba k tomuto kontrolnímu bodu uvedla (v podání ze dne 7. 11. 2023, č.j. UDH–02209/2023), že kandidáti hnutí, zejména ti na předních místech kandidátních listin, jsou v celém předvolebním období vyzýváni k co největší aktivitě ve veřejném prostoru, tedy i k psaní článků. Ty jsou poté ve spolupráci s mediálním týmem umisťovány na webové stránky hnutí, zasílány newsletterem či jsou zveřejňovány prostřednictvím tiskových zpráv. Voliči, novináři a další se tak mohou snáze seznámit s názory kandidátů na různá témata. Články jsou dle vyjádření kontrolované osoby vkládány na její webové stránky, zasílané newsletterem či zveřejňované jako tiskové zprávy mj. se záměrem jejich použití v médiích, ať už v podobě jejich částečné citace či celých článků. Kontrolovaná osoba dále uvedla, že toto považuje za ověřenou praxi běžnou v mediální komunikaci politických stran, kdy redakce médií využívají odběr webových stránek, newsletterů a tiskových zpráv, aby se co nejlépe dostaly k obsahu i pasivní formou. Psaní článků a jejich shora uvedené využití je tedy dle kontrolované osoby běžnou celoroční praxí jejich politických představitelů i mediálního týmu.

Kontrolovaná osoba dále uvedla, že použití článků v periodiku Náš region nebylo hnutím ani objednáno, ani placeno, na druhou stranu pro ni ale nebylo jejich přebrání a uveřejnění překvapením. Periodika jako je Náš region považuje kontrolovaná osoba za příklad médií, která články regionálních politiků vyhledávají a zveřejňují.

Dále kontrolovaná osoba potvrdila, že předmětné články byly zveřejněny na webových stránkách hnutí, příp. byly obsahem newsletteru či obsahem tiskových zpráv. Tuto skutečnost spolu s vizuály článků a odkazy na jejich umístění na internetových stránkách hnutí (u 18 z 19 předmětných článků) doložila kontrolovaná osoba v přípisu ze dne 7. 11. 2023 (č.j. UDH–02213/2023).

Kontrolní orgán se v rámci prověřování zaměřil na ověření dvou skutečností: Za prvé, zda byly předmětné články v týdeníku Náš region publikovány až po zveřejnění na internetových stránkách kontrolované osoby (či jejích kandidátů), tedy zda skutečně mohlo docházet k jejich převzetí bez vědomí kontrolované osoby. Kde to bylo možné, ověřoval Úřad datum publikace textů na internetových stránkách kontrolované osoby také nezávisle prostřednictvím internetového archivu (viz příloha protokolu č. 2).

U 17 článků se potvrdilo, že byly na internetových stránkách kontrolované osoby zveřejněny před publikací v týdeníku Náš region. Ve zbývajících dvou případech není možné prvotní publikaci na internetových stránkách kontrolované osoby ověřit, kontrolní orgán nicméně nezjistil ani skutečnosti nasvědčující opaku. Přehled článků včetně dat zveřejnění je uveden v příloze protokolu č. 2.

Za druhé, Úřad ověřoval, zda ze strany kontrolované osoby či jejím jménem nedošlo k objednání a zaplacení těchto článků, a to primárně analýzou poskytnutých účetních dokladů kontrolované osoby. Na základě provedené analýzy účetních dokladů nebylo zjištěno, že by sama kontrolovaná osoba za publikaci předmětných článků zaplatila.

Dále byla v této souvislosti jako povinná osoba vyzvána k součinnosti vydavatelská společnost A 11 s.r.o. (č.j. UDH–02343/2023), přičemž k předložení požadovaných vysvětlení a podkladů byla stanovena lhůta 20 dnů, která uplynula dne 27.12.2023. V reakci na tuto výzvu společnost A 11 s.r.o. dne 25.12.2023 (č.j. UDH–02535/2023) mimo jiné sdělila, že žádný z předmětných publikovaných textů nebyl placený. Dále uvedla, že šlo o běžné tiskové zprávy, které procházely editorským výběrem redakce.

V souvislosti s publikací předmětných článků kontrolní orgán monitoroval také informace ve veřejném prostoru. V periodiku Deník N byl dne 6.10.2023 zveřejněn článek „Neoznačená inzerce PirSTAN má dohru, řeší ji úřad pro kontrolu kampaní“¹, v němž je mimo jiné uvedeno:

Propagace Starostů v těchto novinách zajímala také vyšetřovatele korupční kauzy Dozimetr. V dokumentech, se kterými se Deník N seznámil, policisté tvrdí, že se o inzerci hnutí měl postarat právě i nyní obviněný [REDAKOVANÉ]

¹ Dostupný online na adrese <https://denikn.cz/1250904/neoznacena-inzerce-pirstan-ma-dohru-resi-ji-urad-pro-kontrolu-kampani/?ref=list>.

„Dle zjištění policejního orgánu zajišťoval [REDAKCE] [REDAKCE] prostřednictvím vydavatelství A 11 a jím vydávaného periodika *Náš region* předvolební propagaci tohoto hnutí,“ napsali vyšetřovatelé.

Úřad proto podle § 25 odst. 2 kontrolního řádu² požádal o poskytnutí vyjádření a podkladů souvisejících s předmětnou problematikou Národní centrálu proti organizovanému zločinu SKPV (žádost s č.j. UDH–00142/2024 z 19. 1. 2024), bude-li poskytnutí s ohledem na vedené trestní řízení možné. NCOZ toto vyjádření poskytla dne 16.2.2024 pod č.j. UDH–00294/2024. Sdělila, že poznatky, které se vztahovaly k volební kampani k volbám do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky v roce 2021, byly policejním orgánem zjišťovány prostřednictvím operativně pátracích prostředků, přičemž informace takto zjištěné podle trestního řádu nelze bez souhlasu osob, jichž se týkají, dále zveřejnit nebo poskytnout, umožňují-li zjištění totožnosti takové osoby a nebyly-li použity jako důkaz v řízení před soudem. Podle sdělení NCOZ tyto informace nebyly navrženy jako důkaz pro řízení před soudem. Jelikož NCOZ konkrétní informace a podklady z trestního řízení, které souvisely s předmětem kontroly vedené Úřadem, s ohledem na nutnost zachovávat mlčenlivost o skutečnostech zjištěných v průběhu trestního řízení, nemohla Úřadu poskytnout, Úřad vyčerpал zákonné prostředky, jak prověřit, zda došlo ze strany kontrolované osoby nebo s jejím vědomím k objednání a zaplacení propagačních článků v periodiku *Náš Region*.

Kontrolní orgán konstatuje, že v tomto kontrolním bodě neshledal skutečnosti prokazující porušení právních předpisů.

4 Další skutečnosti zjištěné v rámci kontroly

Ze skutečností popsaných v kapitole 3.5 vyplývá, že týdeník *Náš region* publikoval v době volební kampaně nejméně 19 článků propagujících některé kandidáty koalice Piráti a Starostové nominované politickým hnutím STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ, a to jak na internetových stránkách periodika *Náš region*, tak i v jeho tištěných regionálních mutacích (viz příloha č. 1 tohoto protokolu). Kontrolní orgán se proto zaměřil na posouzení, zda publikování těchto článků nenaplnňuje znaky volební kampaně, resp. zda společnost A 11 s.r.o. jejich publikováním mohla vstoupit do volební kampaně.

Aby došlo k naplnění znaků volební kampaně, musí být souběžně naplněny dva znaky: Za prvé, musí se jednat o propagaci kandidující politické strany, politického hnutí nebo koalice, jejich kandidáta anebo nezávislého kandidáta nebo volební agitace ve prospěch kandidující politické strany, politického hnutí nebo koalice, jejich kandidáta nebo nezávislého kandidáta, zejména veřejné oznámení určené na jejich podporu anebo sloužící v jejich prospěch. Tento znak byl v případě předmětných článků bezpochyby naplněn, neboť jejich publikací došlo k zviditelnění kandidátů a prezentování jejich názorů.

² Požádá-li kontrolní orgán jiný kontrolní orgán nebo další orgán veřejné moci o poskytnutí údajů, informací nebo jiných kontrolních podkladů potřebných k provedení kontroly, oslovený orgán tyto údaje, informace a další kontrolní podklady poskytne, pokud je má k dispozici a nebrání-li tomu plnění povinností uložených jiným právním předpisem, s výjimkou povinnosti mlčenlivosti.

Za druhé, musí jít o činnost, za kterou se poskytne nebo se obvykle poskytuje úplata. Tuto podmínku splňují např. PR články, za jejichž publikaci propagovaný subjekt (nebo jiná osoba) poskytuje vydavateli úplatu. Naopak v případě běžné novinářské práce (kdy témata a obsah článků podléhají redakčnímu výběru a nikoli objednavce a úplatě), se o volební kampaň nejedná.

V této souvislosti se Úřad obrátil se žádostí o stanovisko na Ministerstvo kultury (č.j. UDH–02340/2023, ze dne 2.12.2023) jakožto ústřední orgán státní správy pro věci tisku, včetně vydávání neperiodického tisku a jiných informačních prostředků podle § 8 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky. Konkrétně kontrolní orgán požádal Ministerstvo kultury o stanovisko, zda je praxe přebírání materiálů majících povahu PR článků zveřejněných na internetu vydavatelem periodického tisku a jejich zveřejňování v periodickém tisku jako redakční články (a tedy naplnění práva na svobodu projevu podle čl. 17 Listiny základních práv a svobod, do něhož Úřadu jakožto správnímu orgánu nepřísluší zasahovat), je v souladu se zákonem č. 46/2000 Sb., o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů (tiskový zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*tiskový zákon*“), je-li v něm tato problematika upravena.

Stanovisko Ministerstva kultury obdržel kontrolní orgán dne 14.12.2024 (č.j. UDH–02453/2023). Ministerstvo kultury zde mimo jiné uvedlo, že nemůže zasahovat do obsahu periodických tiskovin či jej hodnotit, neboť k tomu nemá žádné zákonné zmocnění. Dále uvedlo, že tiskový zákon staví na principech ústavně zaručených práv na svobodu slova a šíření informací, a tedy obsahové náležitosti periodik neupravuje. Neobsahuje ani definici pojmu „PR článek“, ani definici pojmu „redakční článek“. Vydavatel je dle § 4 tiskového zákona odpovědný za obsah periodického tisku, avšak při publikování informací není na úrovni tiskového zákona jakkoli limitován. Ministerstvo kultury v závěru svého stanoviska poukázalo na to, že tiskový zákon žádnou regulaci obsahu, s výjimkou periodického tisku územního samosprávného celku, neobsahuje.

I když tiskový zákon problematiku rozlišení mezi články, za které je (obvykle) poskytována úplata (*dále jen „PR články“*) a novinářskou prací nijak neupravuje, nelze ani vydavatelům periodického tisku dát v rámci volební kampaně zcela volnou ruku. Toto je mimo jiné reflektováno i volebními zákony, které vydavatelům periodického tisku neumožňují vstupovat do volební kampaně jako tzv. registrované třetí osoby³, tj. osoby, které se účastní volební kampaně bez vědomí kandidujících subjektů.

Kontrolní orgán se domnívá, že není možné přijmout výklad, podle kterého by jakýkoli obsah periodického tisku, který není výslovně označenou inzercí, představoval výkon svobody projevu, na který se volební zákon nevztahuje. To by totiž mohlo vést až k absurdním situacím, kdy by vydavatel o své vůli (tedy bez objednání ze strany kandidujícího subjektu) v periodickém tisku např. bez dalšího přetiskoval celé volební programy vybraných stran nebo volební vizuály kandidátů, a přitom by se nejednalo o vedení volební kampaně ve smyslu volebního zákona. Zároveň si je Úřad vědom toho, že svoboda projevu představuje jeden ze základních pilířů demokracie a k jakémukoli jejímu omezení je potřeba přistupovat mimořádně citlivě. Úřad se proto domnívá, že je

³ V tomto případě viz § 16e odst. 2 písm. k) volebního zákona.

třeba do budoucna hledat způsoby, jak – minimálně v období volební kampaně – rozlišit mezi běžnou novinářskou prací a aktivitami, které naplňují znaky volební kampaně.

Jakkoliv Úřad není subjektem, který by mohl (a měl) kvalifikovaně hodnotit úroveň novinářské práce, má za to, že v případě předmětných článků zveřejněných v periodiku *Náš region* (v online verzi i v tištěných regionálních mutacích) vzbuzují pochybnosti o tom, že šlo o běžnou novinářskou práci, především následující skutečnosti:

- Doslovné přejímání článků z internetových stránek hnutí bez uvedení zdroje

Články byly z internetových stránek hnutí STAN (případně z internetových stránek kandidáta P. G.) přejímány doslovně nebo jen s minimálními redakčními úpravami, spočívajícími zpravidla ve zkrácení textu a pozměnění titulku. Články tedy nepřinášely veřejnosti žádné nové informace, pouze docházelo k rozšíření dosahu již veřejně a volně dostupných propagačních sdělení. U žádného z článků nebyl uveden původní zdroj, což je v přímém rozporu s etikou novinářské práce⁴. Zdrojovány jsou pouze použité fotografie (viz obr. č. 1). Akceptovat nelze ani tvrzení společnosti A 11 s.r.o. (viz kapitola 3.5.), že šlo o běžné tiskové zprávy, neboť o tiskovou zprávu šlo pouze ve dvou případech (viz příloha protokolu č. 2).

- Prezentování převzatých článků jako redakčních

U všech předmětných článků byla jako autor uvedena „Redakce“ (viz obrázek č. 1). V kombinaci s výše popsanou absencí uvedení původního zdroje lze tedy tuto praxi kvalifikovat jako plagiátorství (chápeme-li plagiát např. jako představení duševního díla jiného autora, půjčeného nebo napodobeného vcelku nebo zčásti, jako svého vlastního⁵). Plagiátorství přitom také představuje závažné porušení principů a etiky novinářské práce. Etický kodex Syndikátu novinářů České republiky z.s. (v článku 3k) přímo uvádí, že „plagiát se přísně zakazuje“⁶. Obdobně mezinárodní Deklarace principů novinářského chování⁷ považuje plagiátorství za vážný profesionální přestupek.

⁴ Např. Etický kodex Syndikátu novinářů České republiky, z.s. uvádí povinnost při reprodukci jakéhokoli textu uvádět jeho autora formou adekvátní k rozsahu přetištěného materiálu (článek 3j).

⁵ ČSN ISO 214. Dokumentace. Abstrakty pro publikace a dokumentaci. Praha: ČNI, 2001.

⁶ [Etický kodex | Syndikát novinářů ČR, z. s. \(syndikat-novinaru.cz\)](#).

⁷ [Deklarace principů novinářského chování | Syndikát novinářů ČR, z. s. \(syndikat-novinaru.cz\)](#).

Obrázek č. 1

Zdroj: Náš region, 6.10.2021

Úřad nevykonává dohledovou činnost nad vydáváním periodického tisku. V souvislosti se skutečnostmi popsanými výše nicméně považuje za vhodné upozornit na specifické postavení vydavatelů periodického tisku v období volební kampaně. Vydavatelé periodického tisku (s výjimkou periodického tisku územního samosprávného celku) nemají (na rozdíl od provozovatelů televizního a rozhlasového vysílání) povinnost v rámci své zpravodajské činnosti poskytovat objektivní a vyvážené informace. Mohou tak cíleně vstupovat do volební kampaně způsoby, které jsou způsobilé významně ovlivnit rozhodování voličů o tom, komu dají svůj hlas (např. ve formě autorských novinových článků, reportáží, satiry, profilových rozhovorů s kandidáty apod.). Ovlivnění rozhodování voličů je tedy do značné míry přirozeným důsledkem výkonu novinářské profese. Ve výše uvedených případech se však jedná o naplnění práva na svobodu projevu ve smyslu čl. 17 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.⁸

⁸ Každý má právo vyjadřovat své názory slovem, písmem, tiskem, obrazem nebo jiným způsobem, jakož i svobodně vyhledávat, přijímat a rozšiřovat ideje a informace bez ohledu na hranice státu.

Jako problematické ale kontrolní orgán vnímá právě situace, kdy existují důvodné pochybnosti o tom, zda aktivity vydavatelů periodického tisku, jejichž výsledkem je propagace kandidujících subjektů, ještě představují výkon novinářské profese, např. proto, že došlo k významnému porušování principů a etiky novinářské práce.

Jak již bylo uvedeno výše, bezúplatným publikováním PR článků, původně zveřejněných na internetových stránkách kandidujícího subjektu, v periodickém tisku (resp. v online verzi periodického tisku) dochází k výraznému rozšíření dosahu takových propagačních sdělení, aniž by se to projevilo ve volebních výdajích kandidujícího subjektu, včetně limitu výdajů na volební kampaň. Kandidující subjekt, jehož propagační materiály jsou takto bezúplatně šířeny, má ve volební boji oproti konkurenčním subjektům, které musí za publikaci takových PR článků zaplatit, nebo přijaté bezúplatné plnění musí započíst do limitu výdajů na volební kampaň, neodůvodnitelnou výhodu. Kontrolní orgán má za to, že takové situace by již měly být kvalifikovány a postihovány jako neoprávněný zásah do volební kampaně, což ovšem současná právní úprava neumožňuje.

Podle aktuální právní úpravy lze přestupkově postihnout pouze účast na volební kampani bez předchozí registrace ve zvláštním registru Úřadu. Konkrétně podle § 16g odst. 1 písm. a) volebního zákona se fyzická osoba, resp. podle § 16h odst. 1 písm. a) se právnická osoba dopustí přestupku tím, že se účastní volební kampaně bez předchozí registrace ve zvláštním registru Úřadu.⁹ Z textu zákonného ustanovení lze vyvodit, že přestupkové řízení je pro tento přestupek možné vést pouze vůči subjektům, které se mohou registrovat, avšak neučiní tak, a přesto vstoupí do volební kampaně. Naopak tato skutková podstata přestupku nedopadá na subjekty, včetně vydavatelů periodického tisku, které volební kampaň bez vědomí kandidujících subjektů vést nemohou, ale přesto ji vedou.

V této souvislosti, na základě dosavadních poznatků, Úřad v průběhu připomínkového řízení k návrhu Zákona o volebních kampaních předložil ke zvážení zařazení nové skutkové podstaty přestupku postihujícího účast osob, které nemohou být registrovanými třetími osobami (tj. včetně vydavatelů periodického tisku) ve volební kampani. Bude-li nová právní úprava přijata, budou moci být vydavatelé periodického tisku za neoprávněný vstup do volební kampaně postiženi v rámci přestupkového řízení.

Publikace PR článků v době volební kampaně v periodickém tisku je samozřejmě zcela legitimní formou propagace kandidujících subjektů nebo jejich kandidátů. Nutným předpokladem je nicméně to, že tyto PR články jsou objednány, zaplacený (ať už kandidujícími subjekty nebo jejich kandidáty, podporovateli s vědomím kandidujících subjektů nebo registrovanými třetími osobami) a také řádně označeny informací o zadavateli a zpracovateli. Vynaložené výdaje (anebo poskytnutá bezúplatná plnění) za tyto PR články také musí kandidující subjekty nebo registrované třetí osoby zahrnout do výdajů volební kampaně.

Na základě výše popsaných skutečností (zejm. s ohledem na to, že vydavatel periodika *Náš region, společnost A 11 s.r.o.*, ve větší míře přebíral a bez

⁹ Obdobnou úpravu obsahují i ostatní volební zákony.

zásadnějších redakčních úprav zveřejňoval obsah tiskových zpráv a propagačních článků předtím zveřejněných na webových stránkách politického hnutí resp. jeho kandidáta za účelem propagace politického hnutí a jeho kandidátů v rámci koalice s Českou pirátskou stranou v době volební kampaně pro volby do Poslanecké sněmovny v roce 2021) má Úřad za to, že tato praxe vydavatele nepředstavuje běžnou novinářskou činnost (byť byly předmětné články v online verzích i tištěných regionálních mutacích periodika Náš region označovány jako redakční) jako naplnění práva na svobodu projevu podle čl. 17 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, ale fakticky by se mohlo jednat o propagaci kandidujícího subjektu či jeho kandidátů, za kterou se (obvykle) poskytuje úplata, a tedy o volební kampaň ve smyslu § 16 odst. 1 volebního zákona.

5 Další body kontroly

K ostatním bodům kontroly, které nebyly předmětem předchozích kapitol, uvádí kontrolní orgán toto:

K bodům uvedeným v kapitole 2:

- bod 2: vyžádané smlouvy byly předloženy
- bod 5: požadované dokumenty byly předloženy

U žádného z těchto bodů kontrolní orgán neshledal porušení právních předpisů.

6 Shrnutí

Kontrolní orgán vedl vůči kontrolované osobě kontrolu podle příslušných ustanovení kontrolního řádu. Chronologický průběh kontroly byl popsán v kapitole 1. V kapitole 2 je popsán rozsah a výchozí podklady kontroly. Kontrolní orgán v rámci kontroly neshledal porušení právních předpisů. V kapitolách 3 a 5 byly popsány skutečnosti bez kontrolních zjištění. V kapitole 4 jsou popsány další skutečnosti zjištěné v rámci kontroly.

Poučení

Proti kontrolnímu zjištění může kontrolovaná osoba podle § 13 kontrolního řádu podat u Úřadu písemně (prostřednictvím poštovní přepravy, datovou zprávou či e-mailem se zaručeným elektronickým podpisem) ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení protokolu o kontrole námítky, z nichž musí být zřejmé, proti jakému kontrolnímu zjištění směřují, a musí obsahovat odůvodnění nesouhlasu s tímto kontrolním zjištěním.

A.P.
vedoucí kontrolní skupiny

Rozdělovník

Kontrolní spis

Kontrolovaná osoba

Přílohy

Příloha č. 1: Přehled článků propagujících kandidáty koalice Piráti a Starostové nominovaných STAN uveřejněných v elektronické podobě a regionálních mutacích periodika Náš region

Příloha č. 2: Přehled článků propagujících kandidáty koalice Piráti a Starostové nominovaných STAN uveřejněných v periodiku Náš region s daty zveřejnění